



STANOWISKO

Zarządu Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 13 stycznia 2025 roku

w sprawie opracowania schematów aplikacyjnych dla struktur danych w zakresie sporządzania aktów planowania przestrzennego poziomu regionalnego oraz strategii rozwoju województw

Samorządy województw na mocy ustaw realizują m.in. zadania w zakresie określenia strategii rozwoju i kształtowania polityki przestrzennej województw. W celu realizacji tych zadań na podstawie art. 17 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U. z 2021 r. poz. 214), Samorządy województw utworzyły systemy informacji przestrzennej stanowiące regionalną infrastrukturę informacji przestrzennej, które zapewniają dostęp do danych obrazujących kompleksową charakterystykę relatywnie dużych regionów.

Możliwość integrowania danych w celu realizacji zadań publicznych, ale również zadań i zamierzeń realizowanych przez osoby prywatne oraz przedsiębiorców, jest w dzisiejszych czasach nie do przecenienia. Dane przestrzenne stały się podstawą do podejmowania decyzji związanych z rozwojem regionalnym – przykładem takim są już dziś dane geodezyjne, które w trzech głównych obszarach: ewidencji gruntów i budynków, sieci uzbrojenia terenu czy obiektów topograficznych przybrały postać ustrukturyzowanych baz danych. Dane przestrzenne stanowią również podstawę opracowania diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, a następnie sporządzania dokumentów strategicznych, programów rozwoju oraz aktów planowania przestrzennego, w tym planu zagospodarowania przestrzennego województwa i audytu krajobrazowego.

Dzięki ujednoczeniu sposobu gromadzenia i udostępniania danych możliwa jest ich integracja, analiza czy wykorzystywanie w szerszym znaczeniu. Głównym sposobem ich udostępnienia są geoportale realizujące cele regionalnej infrastruktury informacji przestrzennej. Dane wykorzystywane są do uruchomienia e-usług publicznych, dzięki którym możliwa jest między innymi realizacja spraw urzędowych w sposób zautomatyzowany bez potrzeby wizyty w urzędzie. W obszarze geodezji proces ustrukturyzowania danych i opracowania schematów aplikacyjnych trwał ponad 15 lat, jednak dziś widzimy jego pozytywne efekty.

Mając na uwadze wymierne korzyści cyfryzacji, należy zwrócić uwagę, że analogiczny proces, który został formalnie wdrożony w 2020 r. w zakresie cyfryzacji danych planistycznych¹, powinien objąć wszystkie akty planowania przestrzennego, które zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obejmują również plany zagospodarowania przestrzennego województw oraz audyty krajobrazowe. [Podczas konsultacji nad projektem *Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 24 października 2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zbiorów danych przestrzennych oraz metadanych w zakresie zagospodarowania przestrzennego*, zwracaliśmy uwagę na

¹ Obejmujący rozwiązania zawarte w rozporządzeniu Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 26 października 2020 r. w sprawie zbiorów danych przestrzennych oraz metadanych w zakresie zagospodarowania przestrzennego (zmienionym w 2023 r.).

nieuwzględnienie audytów krajobrazowych w tej zmianie, co jest sprzeczne z zapisami ustawy. W odpowiedzi Ministerstwo poinformowało że „Z uwagi na znaczny zakres zmian, proces cyfryzacji dzielony jest na etapy. Audyty krajobrazowe zostaną dodane w kolejnej zmianie rozporządzenia, co jest możliwe z uwagi na brzmienie art. 72. zmiany ustawy.”]

Konieczne jest opracowanie jednolitych schematów aplikacyjnych dla audytów krajobrazowych, w szczególności, że niektóre audyty są już ukończone, bądź na końcowym etapie prac. Ponadto należy podjąć dyskusję nad uszczegółowieniem sposobu ujednoczenia baz danych i metadanych dla planów zagospodarowania przestrzennego województw.

W związku z zapisami ustawy o samorządzie województwa, stoimy również przed wyzwaniem dotyczącym zintegrowanych strategii rozwoju województw, które mają posiadać część tekstową i graficzną. Część graficzna ma być zobrazowaniem części tekstowej co najmniej w zakresie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa oraz obszarów strategicznej interwencji wyznaczonych z poziomu krajowego i wojewódzkiego. Warto zatem, również w tym zakresie, podjąć starania nad usystematyzowaniem baz danych przestrzennych i schematów aplikacyjnych.

Wypracowanie jednolitych schematów aplikacyjnych pozwoli na harmonizację danych oraz wybranych rozstrzygnięć dokumentów poziomu regionalnego, umożliwi ich integrację na poziomie krajowym oraz pozwoli na uspojnienie na stykach województw. Podobnie jak w przypadku poziomu lokalnego, wdrożenie stosownych rozwiązań umożliwi prowadzenie zaawansowanych analiz, badań i weryfikację w sposób zautomatyzowany oraz, co jest najbardziej istotne, ich sprawne publiczne udostępnianie, również na poziomie statystyki europejskiej w duchu Dyrektywy INSPIRE.

Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego w ramach rozbudowy Regionalnej Infrastruktury Informacji Przestrzennej, wraz z Ministerstwem Rozwoju i Technologii, na podstawie zawartego porozumienia rozpoczął współpracę dotyczącą cyfryzacji planowania przestrzennego, w tym w zakresie cyfryzacji planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zarząd Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej uznaje za zasadne opracowanie schematów aplikacyjnych dla strategii rozwoju województw, planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz audytu krajobrazowego w partnerskiej współpracy ze wszystkimi regionami, co jest niezbędne dla procesu ich opracowania i aktualizacji. Współpraca ta powinna doprowadzić do przygotowania projektów normatywów prawnych określających strukturę schematów aplikacyjnych dla ww. trzech dokumentów.

Bez podjęcia działań w najbliższym czasie utracimy lub odsuniemy na dłuższy okres możliwość usprawnienia i efektywnego zarządzania rozwojem regionalnym. Dostępność, harmonizacja i integracja oraz wymiana danych, a także możliwość wielokryterialnych i przekrojowych analiz jest podstawą do sprawnego zarządzania rozwojem na poziomie regionalnym.



Olgierd Geblewicz

Prezes Zarządu

Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej